

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/128/2018
Identifikačné číslo spisu: 1711212570
Dátum vydania rozhodnutia: 16.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1711212570.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobcu F., bývajúceho v E., proti žalovanému X., bývajúcemu v B., o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5 C 261/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2018 sp. zn. 10 Co 19/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. júla 2017 č. k. 5 C 261/2011-236 žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia 10 000 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti zamietol. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil neodôvodnenosťou uplatneného nároku. Po vykonanom dokazovaní nemal za preukázané, že správaním žalovaného bola ohrozená jeho česť a dôstojnosť.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. februára 2018 sp. zn. 10 Co 19/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“)]; zároveň vyslovil, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pričom na zdôraznenie správnosti uviedol ďalšie dôvody a vysporiadal sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 431 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p. alebo Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f/ C.s.p.]. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nepreskúmateľné a arbitrárne.

Odvolaciemu súdu ďalej vyčítal, že nepostupoval správne, keď mu neoznámil elektronicky miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku. Za porušenie práva na spravodlivý proces považoval nevykonanie ním navrhovaných dôkazov. Namietal tiež, že rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Vzhľadom k uvedenému žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), ktorá spĺňa podmienku vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa podľa § 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p., že ide o dovolanie, ktoré spĺňa náležitosti stanovenej zákonom (§ 428 C.s.p.), zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. V preskúmvanej veci žalobca odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

8. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. V preskúmvanej veci žalobca vymedzil zmätočnosťnú vadu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia tým, že odvolací súd nevykonal ním navrhované dôkazy, neoznámil žalobcovi elektronicky miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku, ako aj tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, arbitrárny a spočíva na nesprávnom právnom posúdení.

9. Pokiaľ žalobca tvrdí, že odvolací súd nevykonal ním navrhnuté dôkazy v podobe svedeckých výpovedí, najvyšší súd uvádza, že nevykonanie dôkazov nebolo podľa predchádzajúcej úpravy považované za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „O.s.p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“). Strany boli povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb,

listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (ale aj tých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, prípadne akým spôsobom, rozhodoval však súd. Obdobne to platí aj po prijatí novej právnej úpravy civilného sporového konania. Toto procesné oprávnenie žalobca v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Súd preto svojím postupom žalobcu nevyklúčil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok a následne Civilný sporový poriadok priznával.

10. K tvrdeniu žalobcu, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a arbitrárne, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

11. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C.s.p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

12. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci a právne závery, ku ktorým dospel. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalobca preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, arbitrárny; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

13. Dovolací súd považuje námietku žalobcu týkajúcu sa správnosti postupu odvolacieho súdu v súvislosti s verejným vyhlásením rozsudku za neopodstatnenú. Z obsahu spisu je zrejmé, že predseda senátu odvolacieho súdu dal 15. februára 2018 písomný pokyn oznámiť na úradnej tabuli súdu vyhlásenie rozhodnutia na 22. februára 2018 o 10,35 hod. v budove odvolacieho súdu č. dv. 41, že nasledujúci deň bolo vyhotovené oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozhodnutia, že dňa 16. februára 2018 bolo toto oznámenie vyvesené na úradnej tabuli súdu, a že v zápisnici o verejnom vyhlásení rozsudku z 22. februára 2018 odvolací súd výslovne konštatoval splnenie podmienok pre verejné vyhlásenie rozsudku. Postup odvolacieho súdu bol preto v súlade s § 219 ods. 3 C.s.p. Faktická možnosť strany sporu dozvedieť sa o termíne verejného vyhlásenia rozsudku, z hľadiska zákonom predpísaného postupu pre verejné vyhlásenie rozhodnutia, nebola právne významná. K tomu dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd nepochybil, keď o tomto termíne neupovedomil žalobcu elektronickými prostriedkami, pretože žalobca síce uviedol elektronickú adresu, ale v spise sa nenachádza žiadosť o doručovanie písomností elektronicky, čo je nevyhnutnou podmienkou takéhoto doručovania.

14. Pokiaľ žalobca v dovolaní napokon vymedzuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C.s.p. aj vadou

v právnom posúdení vecí, robí tak nedôvodne. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia vecí (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017.

15. Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že nesprávny procesný postup, ktorým by súd žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, bol namietaný neopodstatnene. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol [§ 447 písm. c/ C.s.p.].

16. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.